

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 002794514 2024

Датум: 20.12.2024.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 10. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04, 36/09), а у вези са чланом 59. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 94/24), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење и 2/23 – одлука УС), чл. 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20, 116/22 и 92/23- др.закон), чл. 23. став 2. и чл. 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), а на основу захтева носиоца пројекта ЈКП „Београдски метро и воз“, ул. Војводе Степе 318, Београд, за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину за пројекат фазне изградње метро станице „Скадарлија“ Београдског метроа, линија 1, фаза 1, на к.п. бр.486/2, 1430, 1476, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484 КО Стари Град, Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 001747986 2024 од 24.05.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. ПОТРЕБНА ЈЕ израда Студије о процени утицаја на животну средину пројекта фазне изградње метро станице „Скадарлија“ Београдског метроа, линија 1, фаза 1, на к.п. бр.486/2, 1430, 1476, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484 КО Стари Град.
2. Одређује се обим и садржај Студије о процени утицаја на животну средину пројекта фазне изградње метро станице „Скадарлија“ Београдског метроа, линија 1, фаза 1, на к.п. бр.486/2, 1430, 1476, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484 КО Стари Град, уз обавезу носиоца пројекта је да изради у свему према чл. 17. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, 135/04 и 36/09) и чл. 1-10 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник РС» 69/05).
3. У поглављу приказ стања животне средине на локацији и ближој околини локације, потребно је приказати и постојеће стање чинилаца животне средине на основу резултата квалитета ваздуха, вода, земљишта, буке, стања биодиверзитета. Обавеза је носиоца пројекта да у студији о процени утицаја на животну средину посебно опише могуће значајне утицаје пројекта на чиниоце животне средине, прикаже могуће промене у животној средини за време извођења пројекта (укључујући и припремне радове за почетак експлоатације руде) редовног рада и за случај удеса, као и процену да ли су промене привременог или трајног карактера.
4. У поглављу: опис мера за спречавање, смањење и отклањање сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину дефинисати све мере које ће се предузети за уређење простора, техничко-технолошке.

санитарно-хигијенске, биолошке, организационе, правне, економске, мере које се односе на заштиту здравља становништва и друге мере од значаја за локалну заједницу која ће бити изложена утицају предметног пројекта.

5. Програм праћења утицаја на животну средину треба да садржи: приказ стања животне средине пре почетка функционисања пројекта на локацијама где се очекује утицај на животну средину; параметре на основу којих се могу утврдити штетни утицаји на животну средину: места, начин и учесталост мерења утврђених параметара. Студијом обухватити ближе и даље окружење, на правцу кретања водотокова, и размотрити и друге мониторинг позиције где постоје природни предуслови за то.
6. Нетехнички краћи приказ података наведених у студији израдити као посебан сепарат студије који садржи кључне изводе и податке из свих поглавља студије написане једноставним нетехничким језиком, са мерама заштите животне средине и програмом праћења утицаја на животну средину, који се наводе у интегралном тексту из студије.
7. Уз Студију о процени утицаја приложити копије услова и сагласности других надлежних органа и организација издатих у складу са посебним законом, од стране надлежних органа.
8. Носилац пројекта дужан је да, у року од годину дана од дана коначности овог решења, поднесе захтев за давање сагласности на студију о процени утицаја пројекта на животну средину из тачке 1. овог решења.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Носилац пројекта, ЈКП „Београдски метро и воз“, ул. Војводе Степе 318, Београд, поднео је овом органу захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта фазне изградње метро станице „Скадарлија“ Београдског метроа, линија 1, фаза 1, на к.п. бр.486/2, 1430, 1476, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484 КО Стари Град, дана 01.10.2024. године, заведен под бројем 002794514 2024.

Уз захтев су приложени попуњени упитници за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину као и следећа неопходна документација:

- Локацијски услови МГСИ ROP-MSGI-11025—LOCA—3/2024 од 10.09.2024. године и услови и сагласности других надлежних органа и организација:
- „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Београд-центар, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-6/2024 од 10.6.2024. године;
- Телеком Србија а.д., ИЈ Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-7/2024 од 19.6.2024. године;
- ЦЕТИН д.о.о., Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-8/2024 од 6.6.2024. године;
- СББ, Српске кабловске мреже д.о.о., Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-9/2024 од 20.6.2024. године;
- ЈП „Путеви Београда“, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-10/2024 од 7.6.2024. године;
- ЈП „Србијагас“ Нови Сад, Централа, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-11/2024 од 10.6.2024. године;
- ЈКП „Јавно осветљење“, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-12/2024 од 22.5.2024. године;
- ЈКП „Зеленило - Београд“, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-13/2024 од 19.6.2024. године;

- Завод за заштиту природе Србије, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-14/2024 од 7.6.2024. године;
- Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-15/2024 од 5.6.2024. године;
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управ за превентивну заштиту, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-16/2024 од 20.6.2024. године;
- ЈВП „Србијаводе“, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-17/2024 од 19.6.2024. године;
- Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Београд, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-18/2024 од 3.7.2024. године;
- ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Београд - водовод, број у систему ROPMSGI-11025-LOCA-3-HPAP-1/2024 од 9.9.2024. године;
- ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Београд - канализација, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCA-3-HPAP-2/2024 од 9.9.2024. године.

2. Идејно решење, EGIS RAIL, Лион, Француска, април 2024. Године,
3. Графички приказ микро и макро локације,
4. Доказ о уплати административне таксе.

На основу члана 4. став 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09), донета је Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину («Службени гласник Р.Србије» број 114/08) којом су наведени пројекти за које се обавезно израђује процена утицаја – Листа I и пројекти за које се процењује значајан или могућ утицај на животну средину - Листа II. Увидом у достављену документацију утврђено је да се предметни пројект налази на Листи II, под тачком 12. Инфраструктурни пројекти, подтачка 2) Железничке пруге укључујући припадајуће објекте и уређаје, сви пројекти који нису наведени у листи 1.

Поступајући по предметном захтеву овај орган је, сагласно члану 10. став 1. и 2. а у вези са чланом 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04,36/09), обавештени су заинтересовани органи, организације и јавност, огласом у дневном листу "ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ" од 12.10.2024.године, као и на службеном сајту Министарства, <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnusredinu/>), при чему је Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину Београд, 25.10.2024 доставио коментаре.

На све достављене коментаре носилац пројекта је припремио одговоре:

I. Захтев није израђен у складу са Законом о процени утицаја на животну средину

1. Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих

Подносилац указује да је, немогуће раздвојити пројекат изградње станице београдског метроа "Скадарлија", од оног пројекта на који се тај пројекат односи и са којим је уско повезан (изградња трасе метро линије), а како то Носилац пројекта у Захтеву чини, имајући у виду њихову функционалну повезаност, те да изградња и функционисање станице и саме линије метроа мора бити саставни део Захтева.

Наиме, пројекат изградње станице "Скадарлија" представља сегмент истог физички и функционално увезаног система изградње Београдског метроа, јасно је да је реч о целини пројекта којом се непосредно и посредно остварују утицаји на чиниоце животне средине који се у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) као и Правилником о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 69/05) ("Правилник") морају разматрати.

Није, дакле, могуће раздвојити пројекат изградње станице "Скадарлија", као једног сегмента трасе линије метроа, од оног на који се та траса надовезује, представљајући их као самосталне функционалне целине

за које се могу изградити посебне студије о процени утицаја на животну средину, јер исти немају никакву самосталну функцију већ чине јединствену функционалну целину. Чак се и сам појам самосталности мора тумачити рестриктивно, и то искључиво у смислу намене објекта који се гради, односно чињенице да ли изградња објекта/спровођење активности само за себе, а без још неког објекта, има смисла. Дакле, изградња станице "Скадарлија" Београдског метроа, не представља самосталну функционалну целину управо из разлога што му функција није самостално постојање и самосталан рад, већ функцију добија тек у вези са трасом линије метроа, са којим и представља функционалну целину. Уколико би се израђивала посебна студија о процени утицаја на животну средину за све будуће помоћне објекте и пратећу инфраструктуру која опслужује метро систем, не би било могуће исправно проценити целокупан утицај изградње линије метроа на животну средину.

Наведено се недвосмислено може закључити И из Локацијских услова Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ROP-MSGI-11025-L0CA-3/2024, број: 002412020 2024 14810 005 001 000 001, од 10.09.2024. године, који су издати на основу члана 133. став 2 (15) Закона о планирању и изградњи (" Сл. гласник РС" бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/15, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23). Наведеним локацијским условима је прописано да *министарство издаје грађевинску дозволу за изградњу објеката, и то за - јавну железничку инфраструктуру са прикључцима и метроа. Даље, истим Локацијским условима, прописано је да је техничком документацијом предвиђено да се метро линија 1 ради у две фазе: I фаза – од метро депоа у Макишу до окна Карабурма и II фаза – од окна Карабурма до Миријева.* Дакле, акт о урбанистичким условима, као обавезан прилог Захтева, издат је на основу правног основа који подразумева изградњу целокупне железничке инфраструктуре са прикључцима и за изградњу метроа, као комплекса, не и за изградњу само планираног пројекта. Такође, студије утицаја буке и вибрација које је Носилац пројекта израђивао, израђене су за линију 1, фаза 1, а не предметну станицу.

Носилац пројекта у Захтеву погрешно наводи да се *према Уредби о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/2008), предметни пројекат налази на листи II – тачка 12 – Инфраструктурни пројекти; подтачка 2 - Железничке пруге укључујући припадајуће објекте и уређаје, сви пројекти који нису наведени у Листи I.* Подносилац, са друге стране, указује да се изградња појединачних станица не може ни на који начин посматрати посебно, а такође напомиње да је јасно да је Носилац пројекта морао да се служи различитим техникама индиректног и апстрактног закључивања како би покушао да класификује предметни објекат као нешто што он није. Предметни пројекат се налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја **Листа (I) — тачка 7**, а што је утврђено Решењем Министарства заштите животне средине бр. 353-02-1863/2022-03 од 29.07.2022. године, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, којим се одређује Носиоцу пројекта обим и садржај Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње објекта Београдског метроа, Линија 1. Фаза 1. Подносилац подсећа да тачка 7. за коју је претходно утврђен поступак процене утицаја, подразумева, у складу са цитираном уредбом, изградњу магистралних железничких пруга укључујући припадајуће објекте (мостове, тунеле и станице). И Закон о заштити животне средине и Закон о процени утицаја на животну средину прописује обавезу израде процене утицаја на животну средину за пројекат а не за различите фазе изградње грађевинских објеката. Подносилац указује да би примена овакве логике и приступа поступку процене утицаја приликом реализације инфраструктурних пројеката подразумевала да се свака компонента разматра засебно. Тако би се на примеру увођења нових саобраћајница или линија јавног градског превоза, за свако стајалиште, окретницу или гаражу иницирао засебан поступак процене утицаја на животну средину, којим би потом било евидентирано да постојање утицаја мањег обима и интензитета (у односу на целовит пројекат), а што у потпуности обесмишљава поступак процене утицаја на животну средину. Подносилац, додатно указује да је неопходно предметне одредбе тумачити у складу са **сврхом и циљем** Закона о процени утицаја на животну средину, а који у члану 2. став 1 (5) прописује *да се процена утицаја на животну средину спроводи са циљем да се прикупе подаци и предвиде штетни утицаји одређених пројеката на живот и здравље људи, флору и фауну, земљиште, воду, ваздух, климу и пејзаж, материјална и културна добра и узајамно деловање ових чинилаца, као и утврде и предложе мере којима се штетни утицаји могу спречити, смањити или отклонити имајући у виду изводљивост тих пројеката.*

Уколико се, пак, прихвати (погрешна) аргументација Носиоца пројекта да се за предметни пројекат може израдити посебна студија о процени утицаја на животну средину, јасно је да се у студији детаљно морају анализирати кумулативни утицаји на животну средину. Међутим, Носилац пројекта препознаје да ће кумулативних утицаја неминовно бити, али само у погледу радова на реконструкцији пијаце "Бајлони", па пропушта да достави било које информације о кумулативним утицајима целокупног пројекта изградње Београдског метроа, те ни на који начин не квалификује нити квантификује негативне утицаје. Са друге стране, Носилац пројекта у табели поглавља 8. *Кратак опис пројекта, на питање Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији*, одговара са "ДА" препознајући само да ће кумулативних утицаја са пројектом реконструкције пијаце "Бајлони" и изградњом подземне гараже бити (не упушта се у квалификацију, односно квантификацију истих). Кумулативне утицаје са самом линијом метроа на којој се ова станица која је предмет процене утицаја налази Носилац пројекта не препознаје, а у читавом тексту Захтева се посвећено труди да у што мањој мери подсећа јавност и заинтересовану јавност да предметна станица мора бити део изградње линије метроа који треба (логично) туда да пролази. Да линија метроа није планирана на наведеној локацији, Носилац пројекта не би ни планирао да гради предметну станицу, те је јасно да наведени "пројекат нема никакву самосталну сврху и функцију.

Најзад, Закон о процени утицаја не познаје нити једно ограничење које спречава Носиоца пројекта да ажурира студију о процени утицаја на животну средину, ако су испуњени услови из члана 28. став 3 Закона о процени утицаја на животну средину. Напротив, у конкретном случају Носилац пројекта је био дужан да поднесе захтев за ажурирање студије која је потврђена Решењем Министарства заштите животне средине број 353-02-4391/2022-03, од дана 18.09.2023. године, имајући у виду чињеницу да је станица „Скадарлија“ саставни део линије 1 Београдског метроа и да је као таква била предмет разраде студије о процени утицаја на животну средину на коју је дата сагласност, којом се наводи да је „због кашњења пројекта Бајлонијева пијаце, који је повезан са пројектом метро станице ' одложена процедура израде идејног решења. Имајући у виду чињеницу, да је од тренутка давања сагласности на предметну студију, до тренутка подношења предметног Захтева израђено наведено идејно решење, Подносилац указује да је створен основ за допуну недостајућих информација у оквиру иницијалне студије о процени утицаја на животну средину, Имајући у виду да је у току извођења пројекта Носилац пројекта морао да одступи од документације на основу које је израђена студија на коју је дата сагласност.

Одговор:

Инвеститор је разматрао могуће две опције за покретање процедуре, од којих једна и јесте била ажурирање постојеће Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње објекта Београдског метроа, Линија 1, Фаза 1. Међутим, услед израде новог планског акта и простора који он обрађује (метро станица „Скадарлија“ и реконструкција пијаце „Бајлони“), као и за пројекат издатих нових локацијских услова, посебно за саму станицу, Инвеститор је у процесу прибављања локацијских услова од надлежног Министарства добио инструкцију за покретање Захтева за потребом израде Студије. Инвеститор је према инструкцији из локацијских услова и номинованом категоризацијом ушао у процедуру нове студије, што ни у чему не умањује сврсисходност овог поступка.

Наведена Студија, на коју је издата сагласност, у највећој мери је већ анализирала простор предвиђен за метро станицу Скадарлија у смислу процене утицаја на животну средину, јер се нису измениле најважније карактеристике тог дела линије – дубина тунела метроа, типологија станице у складу са тим, очекивана врста грађевинских радова итд.

Закаснела израда пројекта за станицу Скадарлија зарад усклађивања са пројектом подземне гараже „Бајлони“, а самим тим и израда *Урбанистичког пројекта за изградњу метро станице „Скадарлија“ и градске пијаце "Бајлони"*, су утврђени као основ за покретање процедуре процене утицаја за пројекат станице „Скадарлија“, која може бити само додатна вредност у односу на већ израђену горе поменути Студију за линију 1 фазу 1. У складу са већ утврђеним утицајима и свим закључцима датих у претходно израђеној Студији и осталим анализама које су рађене за ту сврху, само ће се детаљније обрадити у смислу нових увида које даје пројекат станице „Скадарлија“, који допуњује пре свега разумевање уклапања станице у просторни контекст на површини. Такође, носилац пројекта није одступио од документације на основу које је израђена

претходна Студија, у њој је описана и дубина тунелске цеви и предвиђени простор станице. Методологија изградње станице метроа предвиђа изградњу станице пре проласка машине за копање тунела, те на тај начин представља засебни грађевински део.

Такође, посматрати станицу метроа засебно као нефункционалну целину у контексту изградње метро система нема упориште у начину изградње и развоју метро система. Пример за то су екстензије разних метро система који на постојећи система дограђују од једне до више станица. Тако у свету можете да наиђете на актуелне екстензије метро система у градовима као што су Солун, Париз, Москва, Барселона, Истанбул и др.

II. Захтев није израђен у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и правилником који детаљније прописује његову садржину

1. Приложени нејасни графички прилози

У текстуалном делу Захтева приложена је слика бр. 2 Ситуациони положај метро станице Скадарлија, која представља катастарско-геодетски снимак локације метро станице и не приказује све елементе од значаја за сагледавања положаја пројекта.

Подносилац указује да је неопходно поставити скицу микролокација на којој би се назначила локација, положај и удаљеност постојећих културних добара, зелене инфраструктуре, саобраћајних система, као и прецизно трасу метро линије бр. 1. Такође, потребно је приказати све водове инфраструктуре или објекте које је потребно уклонити/изместити у склопу реализације пројекта изградње метро станице „Скадарлија“.

У циљу прегледнијег приказивања свих елемената метро станице који се налазе испод земље, потребно је поставити одређени попречни профил са димензијама, планираним инсталацијама, постојећим инфраструктурама, свим сervisним и комуналним просторијама, подземном гаражом и другим планираним садржајима у оквиру станице.

Одговор:

С обзиром да се ради о Захтеву о потреби процене утицаја на животну средину за пројекат изградње станице Скадарлија, графички прикази микролокације и макролокације су дати зарад увида у просторни положај саме локације пројекта.

Уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије процене утицаја на животну средину предметног пројекта, која свакако подразумева знатно виши ниво информација и детаља, и сходно томе ће се онда у за то предвиђеним поглављима графички приказати положај саме станице у односу на различите аспекте животне средине и окружења уопште, као што су и културна добра.

Треба узети у обзир да је за Захтев коришћена документација идејног решења, док се за Студију процене утицаја користи документација идејног пројекта из које ће се преузимати и графички прилози који су детаљније разрађени.

2. Издвајање третмана издувних гасова као посебног пројекта

У поглављу (б) *Могуће кумулирање са ефектима других пројеката - Фаза рада* наводи се:

Пажњу треба обратити на локације издувних цеви и вертикалне вентилационе системе којима се снабдева/проветрава подземна станица, а у том смислу и најзначајније кумулирање овог утицаја са нијациом „Бајлони“ се очекује услед евакуације гасова од возила која ће користити подземну гаражу, која ће вероватно бити опремљена активним системом за евакуацију и системом за третман издувних гасова (спецификација оваквог система у овом тренутку није позната и није предмет пројекта који Захтев обрађује).

Подносилац указује да је систем за евакуацију и третман издувних гасова саставни део метро станице, којим се обезбеђује проветреност просторија станице, перона и подземне гараже, и да је неопходно извршити спецификације овог система и обрадити у Захтеву. Раздвајање оваквих специфичних анализа

мора бити предмет Захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, како би био приказан утицај на ваздух и функционалност метро система и станице.

Одговор:

Објекат саме метро станице ће бити просторно одвојен од подземне гараже, стога неће бити евакуације издувних гасова из просторија станице нити перона. На нивоу пројектне документације за Идејни пројекат предметне станице ће бити израђени и пројекти машинских инсталација, конкретно – Грејање, вентилација и климатизација (HVAC).

Уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије процене утицаја на животну средину предметног пројекта, у Студији ће у поглављу Опис пројекта бити дата спецификација и система за вентилацију.

Утицај у овом смислу од саме метро станице неће бити значајан, али ће бити обрађен у анализи кумулативних утицаја, јер се из објекта подземне гараже очекује евакуација издувних гасова од возила која ће је користити.

3. Коришћење природних ресурса и енергије

У поглављу (в) *Коришћење природних ресурса и енергије* наведено је да ће се током редовног рада користити вода и електрична енергија. Подносилац указује да је потребно навести употребу и количину свих енергената у фази изградње предметног пројекта, потенцијални негативан утицај који могу остварити на чиниоце животне средине, као и количину електричне енергије, потребну за рад метро станице и свих околних субјеката.

Такође, у Захтеву није наведена количина земљишта које ће бити откопана у току радова у фази изградње и поступање са предметним материјалом и локације на које се планира одлагање.

Одговор:

Сматра се да је ниво података адекватан и у складу са потребама Захтева, и указује на врсту природних ресурса и енергије који ће се користити за потребе Пројекта, док ће се виши ниво података користити приликом израде Студије о процени утицаја на животну средину, уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије.

4. Захтев не садржи приказане све алтернативе планираног пројекта

Чланом 8. став 2 (4) Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС" бр. 135/04 и 36/09), прописано је да се *захтев о потреби процене утицаја подноси на прописаном обрасцу и садржи - приказ главних алтернатива које су разматране.*

С тим у вези, Носилац пројекта у поглављу 4. Приказ главних алтернатива које су разматране, само доставља штуре информације које се односе на разматране алтернативе у вези са локацијом тј. положајем планиране станице на траси линије 1, фазе 1, без приказа било које друге алтернативе која је разматрана. Сходно наведеном, Носилац пројекта наводи да *друге алтернативе нису разматране везано за предметну станицу и немају значаја у смислу утицаја на животну средину.*

Имајући у виду наведено, Подносилац указује да Носилац пројекта у Захтеву, пропушта да достави информација о осталим алтернативама које су разматране, везано за изградњу планираног пројекта. Следствено томе, недостају алтернативе које се односе на технологију изградње и рада, методе рада, планове локација и нацрте пројекта, врсту и избор материјала, временски распоред за извођење пројекта, функционисања и престанка функционисања пројекта, датум почетка и завршетка извођења, контролу загађења, уређење одлагања потенцијалног отпада, уређење приступа и саобраћајних путева, одговорност и процедуру за управљање животном средином, обуку, мониторинг, планове за ванредне прилике, начин декомисије, регенерације и даље употребе.

Одговор:

Израђивач Захтева о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину сматра да је дати опис Алтернатива адекватан за потребе Захтева. Разматране алтернативе ће бити детаљније приказане

и анализиране у самој Студији процене утицаја на животну средњу пројекта, уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије.

Такође, Израђивач Захтева о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину истиче да према Правилнику захтев мора да садржи опис главних алтернатива **које носилац пројекта разматра** са образложењем основних разлога за избор одређеног решења и утицаја избора на животну средину, а не све алтернативе наведене у предметном Правилнику.

5. Незаконито издати услови Министарства одбране

Чланом 8. став 3 (4) Закона о процени утицаја на животну средину, прописано је да се уз захтев прилажу и услови и сагласности других надлежних органа и организација прибављени у складу са посебним законом. С тим у вези, услови надлежних органа и организација који су прибављени за потребе израде Локацијских услова, између осталог, обухватају и услове Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру, број у систему ROP-MSGI-11025-LOCH-2-HPAP-15/2024 од 05.06.2024. године.

У складу са наведеним, Подносилац указује да су приложени Услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру број: 10038-2, од 05.06.2024. године. Међутим, наведене Услове Министарства одбране, дигитално је потписао начелник потпуковник Милош Перуничкић, и то дана 04.06.2024. године.

С тим у вези, Подносилац истиче да је нејасно када су поменути Услови Министарства одбране донети, и од када исти обавезују.

Одговор:

Примедба није релевантна у смислу процене утицаја на животну средину.

6. Измештање постојеће канализационе мреже (предмет засебног пројекта)

У условима ЈКП „Београдски водовод и канализација“ бр. К-750/2024, од 05.09.2024. године, наведено је:

Примећена је колизија планираног објекта метроа (Прилаз Б) и постојеће канализационе мреже и објекта канализације.

Уколико је немогуће избећи колизију са постојећом градском канализационом мрежом предвидети њехо измештање. У том случају је потребно урадити пројекат измештања, којим ће се показати, да се измештањем неће нарушити постојеће и будуће стање градског канализационог система и уз услов да пројектовано решење мора да предвиди превезивање свих објеката који су већ везани на градску канализацију. Капацитет измештене канализације, не сме бити мањи од капацитета постојеће канализације.

У предметном Захтеву није поменуто да је ли је потребно измештање било које врсте инфраструктуре, као и да ли је, уколико је потребно, пројекат уклањања и измештања део Захтева.

У приложеној главној свесци Идејног решења ознаке БГМ-Л1Ф2-ИДР-С-0, израђено од стране *EGIS RAIL, 168-170 Avenue Theirs, 69006 Lyon, France* наведено је да Измештање постојећих водова није предмет захтева.

У Локацијским условима број ROP-MSGI-11025-LOCA-3/2024 од 10.09.2024. године, наведено је следеће:

Преко објекта метроа (Прилаз Б) прелазе трасе постојеће канализационе мреже. Постојеће инсталације канализације у зони објекта метроа додатно заштитити (постављањем у галерију или касету), реконструисати или изместити према условима и уз сагласност ЈКП "Београдски водовод и канализација", што је предмет техничке документације за изградњу објекта метроа. Пројекат измештања канализације доставити на мишљење Комисији за преглед техничке документације ЈКП Београдски водовод и канализација" а извођење радова обављати у сарањи са Сектором канализационе мреже ЈКП "Београдски водовод и канализација".

На основу свега наведеног, јасно је да је реконструкција или измештање водова канализационе инфраструктуре предмет техничке документације за изградњу објекта метроа, и да истим подлеже

мишљењу Комисије за преглед техничке документације. Подносилац указује да је неопходно измештање канализационих водова, те се поставља питање зашто наведени пројекат измештања (који је обавезна према условима ЈКП Београдски водовод и канализација) није део Захтева процене могућих утицаја на животну средину?

Одговор:

Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину за предметни пројекат се ради на основу пројектне документације – Идејно решење. Захтев свакако обавезује на усаглашеност са свим исходованим условима за предметни пројекат, тако и са горе наведеним условима издатим од стране ЈКП „Београдски водовод и канализација“. Уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије о процени утицаја на животну средину, у оквиру поглавља у Студији - *Утицај на комуналну инфраструктуру*, биће обрађена сва укрштања објекта станице Скадарлија са комуналном инфраструктуром и у том смислу прописане неопходне мере, све у складу израђеном пројектном документацијом на нивоу Идејног пројекта, и са исходованим условима надлежних органа.

7. Неадекватан опис чинилаца животне средине који могу бити изложени утицају

Чланом 8. став 2 (5) Закона о процени утицаја на животну средину, прописано је да се *захтев о потреби процене утицаја подноси на прописаном обрасцу и садржи – опис чинилаца животне средине који могу бити изложени утицају*. С тим у вези, чланом 71. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 и 95/18), прописано је да *мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС-ИСО стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом*.

Сходно наведеном, Подносилац указује да Носилац пројекта у Захтеву, у поглављу 5. *Опис чинилаца животне средине који могу бити изложени утицају, потпоглавље д) Воде*, наводи да *мониторинг површинских вода на територији Града Београда спроводи Агенција за заштиту животне средине која је у саставу Министарства заштите животне средине (државни мониторинг) и Секретаријат за заштиту животне средине (локални мониторинг)*. Истовремено, у истом делу захтева, наведено је да *Агенција за заштиту животне средине врши мониторинг квалитета површинске воде на десет мерних станица на Дунаву*.

Имајући у виду наведено, Подносилац истиче да Агенција за заштиту животне средине прикупља и обрађује податке о квалитету ваздуха, воде, земљишта, као и о стању стању биодиверзитета о отпада. С тим у вези, Агенција за заштиту животне средине не може да спроводи мониторинг, будући да мониторинг спроводи овлашћена организација (лабораторија), а трошкове сноси загађивач.

Одговор:

Примедба се одбацује, јер тврдња подносиоца није тачна.

Агенција за заштиту животне средине, као орган управе у саставу Министарства заштите животне средине, са својством правног лица, обавља послове државне управе који се, између осталог односе на:

- Развој, усклађивање и вођење националног информационог система заштите животне средине (праћење стања чинилаца животне средине кроз индикаторе животне средине; регистар загађујућих материја и др.);
- Спровођење државног мониторинга квалитета ваздуха и вода, укључујући спровођење прописаних и усаглашених програма за контролу квалитета ваздуха, површинских вода и подземних вода прве издани и падавина;
- Управљање Националном лабораторијом
- Прикупљање и обједињавање података о животној средини, њихову обраду и израду извештаја о стању животне средине и спровођењу политике заштите животне средине;
- итд.

Извештаје о стању квалитета животне средине прихвата Влада Републике Србије и као такви постају званични.

8. Непостојање мера за смањење утицаја на климатске промене

У оквиру Мера за смањење утицаја на климатске промене, наведено је само да је потребно израдити План управљања животном средином за изградњу који треба да садржи добре праксе у погледу ограничења потрошње енергије и емисије гасова стаклене баште. У локацијским условима број ROP-MDGI-11025-LOCA-3/2024 од 10.09.2024. године, дефинисана су правила грађења за саму метро станицу, и то:

- *Максимални индекс заузетости је 100%;*
- *Вентилационе отворе као и друге техничке отворе у функцији станице не ограђивати, потребно их је архитектонски уклопити у терен или партерно уређење зелених површина.*

У приложеним условима ЈКП „Зеленило – Београд“ бр. 49/128 од дана 18.06 2024. године, наводи се;

- *Планирати дрворедне саднице у ободном делу парцеле, Садни материјал мора бити одгајан у расадницима, здравствено исправан и отпоран на микроклиматске услове и негативне утицаје средине, и да није на листи познатих алергена.*

Увидом у приложену документацију, индекс заузетости је 100% на парцели метро станице, тако да нема просторних могућности за формирање зелених површина.

Подносилац најпре указује да *План управљања животном средином* који је потребно израдити за изградњу, мора бити садржан или у самом Захтеву или треба дати смернице за дефинисање мера за ублажавање и смањење утицаја на климатске промене.

Такође, како је Идејним решењем предвиђено подизање засада услед потребе за уклањањем постојећих стабала и/или само по ободима парцеле пијаце, није створена просторна могућност за формирање зелених површина, с тога уређење парцеле надземног дела метро станице прети да постане ново топлотно острво града Београда и простор са спорим отицањем атмосферских вода услед појаве високог интензитета падавина.

Одговор:

План управљања животном средином није део документације процене утицаја на животну средину, већ је обавезан за фазу изградње и биће израђен од стране инвеститора и од стране ивођача радова. Уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије процене утицаја на животну средину предметног пројекта, у Студији ће бити дате мере и смернице везане за климатске промене.

Предметни простор не може да постане ново топлотно острво, на локацији у тренутном стању нема зелене површине јер се ту налази пијаца. Предвиђено озелењавање по ободима парцеле пијаце пијаце ће само унапредити предметни простор у односу на постојеће стање у том смислу. Озелењавање као и спецификација садног материјала ће бити предвиђено пројектом спољног уређења станице, у оквиру пројектне документације идејног пројекта. Отицање атмосферских вода ће такође бити регулисано адекватним падовима ка уливама у атмосферску канализацију.

9. Захтев није припремљен у складу са условима Секретаријата за саобраћај

У условима Секретаријата за саобраћај градске управе Града Београда бр. IV-08 бр. 344.5 - 60/2023, наведено је да:

Како је на тротоару у улици Цара Душана, према Плану места за постављање станица за изнајмљивање бицикала на територији града Београда („Сл.лист Града Београда, бр.121/21) предвиђено постављање станица за изнајмљивање бицикала, потребно је новопроектовано решење

метро станице пројектовати тако да се задржи простор за постављање станица за изнајмљивање бицикала у складу са Планом,

Приступе метро станици пројектовати тако да пројектовати тако да се обезбеди повезаност за пешачким и бициклистичким токовима на околној уличној мрежи.

У складу са важећим планом, у зони станице метроа предвидети паркинге за бицикле и остале видове мирко возила. У складу са потребама, обезбедити пуњаче за бицикле и мирковозила.

Како је метро систем предвиђен за приступ путника са бициклама, лифтове за приступ станици планирати са довољним димензијама за смештај бицикала.

Подносилац указује да у самом Захтеву и издатим локацијским условима није поменута координација бициклистичког саобраћаја, нити стварање јединственог система за изнајмљивање бицикала у склопу станице и у њеној околини, те с тога Израђивач није поступио у складу са и одредбама услова ималаца јавних овлашћења.

У Плану одрживе урбане мобилности града Београда бр. Број: 34-833/20-С израђен 2017. године, наводи се:

У циљу унапређења и промовисања поменутог немоторизованог вида кретања Паркинг сервис је у претходном периоду покренуо акцију "Паркирај и бициклирај", систем сличан "Park and ride" систему, који омогућава корисницима да паркирају своје возило и да пут наставе изнајмљеним бициклом, по редовној цени паркирања. Гараже и паркиралишта која нуде ову услугу су: гаража "Обилићев венац" и паркиралишта: "Ада Циганлија", "Милан Гале Муликатировић" и "Сава Центар". Идеја оваквог система је унапређење одрживе мобилности учесника у саобраћају и подршка систему јавног градског транспорта путника. Ипак, поменути систем није заживео у мери у којој је то било планирано.

Подносилац указује да је изградња метро станице и подземне гараже, стварају услове за промовисање немоторизованог саобраћаја, и употребе бицикала као алтернативног вида градског превоза. Како је и у Плану одрживе урбане мобилности града Београда представљено, ове услуге нуде гараже и паркиралишта, те предметни пројекат представља прилику за формирањем интермодалне станице на којој би се укрштала три вида саобраћаја.

Одговор:

У Захтеву се свакако наводи и обавезује на усаглашеност са свим исходованим условима, тако и у свему што је прописано наведеним Условима Секретаријата за саобраћај, издатих за потребе Урабанистичког пројекта.

Уколико надлежни орган донесе одлуку да је потребно приступити изради Студије процене утицаја на животну средину предметног пројекта, у Студији ће бити обрађен и аспект саобраћајне интермодалности у контексту предметне станице.

10. Нису прибављени услови ЈКП "Паркинг сервис" Београд

У Захтеву је наведено да је у склопу изградње метро станице и реконструкције пијаце "Бајлони" планирана изградња подземне гараже од 3 нивоа, за коју није прецизирана површина и број паркинг места. Подносилац указује да је неопходно представити све карактеристике новопроектване подземне гараже и затражити услове ЈКП "Паркинг сервис" Београд, као управљача свих паркиралишта и гаража у граду Београду

Одговор:

Пројекат реконструкције пијаце "Бајлони" је одвојен од метро станице Скадарлија и није предмет овог Захтева. Услови ЈКП "Паркинг сервис" Београд на које подносилац указује могу бити део Локацијских услова издатих за пројекат реконструкције пијаце „Бајлони“.

11. Нејасан правни статус парцела које су планиране да буду обухваћене планираним пројектом

Подносилац указује, да је Носилац пројекта јавно комунално предузеће "Београдски метро и воз, чији је оснивач Град Београд, са обимом удела у капиталу друштва од 100%.

Сходно наведеном, указује се да се катастарке парцеле број 486/2, 1430, 1476, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484 КО Стари Град, ГО Стари Град, налазе у јавној својини Града Београда, који истим управља у складу са позитивно-правним прописима Републике Србије.

Имајући у виду наведено, Подносилац указује да је чланом 14. став 3 Закона о јавној својини (Сл. гласник РС" бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16, 108/16, 113/17,95/18 и 153/20) , прописно да "Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу установима и јавним агенцијама и другим организацијама, изузев јавних предузећа и друштава капитала из става 1. овог члана, чији су оснивачи, преносити право коришћења на стварима на којима имају право јавне својине".

Дакле, са свега наведеног, произилази да се парцеле које су планиране за извођење пројекта, налазе у јавној својини Града Београда, не и у својини Носиоца пројекта, уз напомену да је исте немогуће уступити на коришћење Носиоцу пројекта, из разлога прописаних чланом 14. став 3 Закона о јавној својини. Сагласно наведеном, нејасно је по ком правном основу су издати Локацијски услови Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Носиоцу пројекта, и то за парцеле које нису власништво Носиоца пројекта нити исти има било који релевантан правни основ, који би омогућавао несметану изградњу планираног пројекта на поменутих парцелама. Такође, у складу са начелом поверења у јавне књиге, Подносилац истиче да у изводима из листа непокретности катастра непокретности за наведене парцеле које су планиране да буду коришћење за реализацију овог пројекта не постоји уписано било која забележба или стварно право у корист неког правног или физичког лица, осим права јавне својине Града Београда.

У складу са наведеним, Подносилац истиче да је нејасан правни основ заузећа наведених парцела, које су планиране да буду искоришћене за потребе изградње планираног пројекта.

Подносилац истиче да поднети Захтев не садржи све елементе прописане Законом о процени утицаја, те да је исти неуредан, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18), на чију примену недвосмислено упућује члан 34а. Закона о процени утицаја на животну средину, те да је насловни орган био дужан да поступи у складу са чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину.

Одговор:

Чланом 134а Закона о планирању и изградњи прописано је да је инвеститор линијског инфраструктурног објекта од посебног значаја за Републику Србију лице за чије потребе се гради објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола, или које у складу са одредбама закона односно одлуком Владе, врши инвеститорска права на изградњи таквих линијских инфраструктурних објеката. Закључком Владе Републике Србије 05 број 351-10569/2021-1 од 18.11.2021. године Влада је сагласна да инвеститорска права у име и за рачун Републике Србије, као инвеститора, за извођење радова на изградњи метроа у Београду врше град Београд – Секретаријат за јавни превоз и ЈКП „Београдски метро и воз“ Београд.

Како је чланом 135. Закона о планирању и изградњи прописано да се грађевинска дозвола издаје инвеститору који, између осталог, има одговарајуће право на земљишту, те како су предметне катастарске парцеле у јавној својини Града Београда који јесте једно од лица на које је пренето инвеститорско право, исте ће и остати у јавној својини Града Београда, односно ово право неће бити преношено на ЈКП „Београдски метро и воз“ Београд.

На основу прегледа достављеног захтева, документације и коментара заинтересоване јавности, закључује се да предметни пројекат може у одређеној мери да угрози животну средину С обзиром на карактер радова неопходних за изградњу станице Скадарлија и специфичност локације - централни део града који је изузетно густо насељен као и то да се предметна локација делимично налази у оквиру културног добра "Скадарлија", које је утврђено за просторно културно-историјску целину и налази се највећим делом свог обухвата уз границу Античког Сингидунума, док се мањи део налази се у његовом обухвату. С тим у вези овај орган је мишљења да треба израдити Студију о процену утицаја на животну средину за предметни пројекат како би се детаљније обрадили сви утицаји и прописале мере и мониторинг које ће осигурати најмањи могући утицај на животну средину.

У вези са изложеним, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против овог решења може се изјавити жалба Влади, Административној комисији Београд, Немањина 11, путем овог органа, у року од 15. дана од дана пријема овог решења. Жалба се таксира са 590 динара административне таксе према тарифном броју 6. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС” бр. 43/03..... 63/24 -измена и допуна усклађени дин.изн.).

РЕПУБЛИКА
СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ
ОКРУЖНЕ СРЕДИНЕ
И ПРОСТАТОРНОГ
ПЛАНИРАЊА
Државни секретар

Александар Дујановић

Достављено:

-наслову

-архиви